

Sygnatura akt: V GC 1047/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 29 października 2020r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu, V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: sekr. sąd. Anna Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2020r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w L.**

przeciwko: (...) **Spółka Akcyjna
z siedzibą w S.**

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. kwotę 427,21 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława

Sygn. akt V GC 1047/18

UZASADNIENIE

W dniu 03 stycznia 2018 r. (data wpływu) powódka (...) S.A. z siedzibą w L. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wystąpiła do Sądu Rejonowego w K. V Wydziału Gospodarczego przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S. z pozwem o zapłatę w postępowaniu upominawczym kwoty 5.707,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 12 listopada 2017 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 05 września 2017 r. w wyniku kolizji drogowej doszło do uszkodzenia samochodu osobowego marki V. nr rej. (...) stanowiącego własność J. G.. Sprawca szkody w dniu zdarzenia posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej zawartą ze stroną pozwaną. Ubezpieczyciel uznał, co do zasady, swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił bezsporną część odszkodowania. Powódka podniosła, że w związku z uszkodzeniem swojego samochodu poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego wynajętego od niej w okresie od dnia 07 września 2017 r. do dnia 02 października 2017 r., tj. przez 25 dni. Stawka dobową wynajmu wyniosła 230,00 zł netto, zaś łączny koszt najmu wyniósł 5.750,00 zł netto (w pozwie omyłkowo wskazano 2.750,00 zł), tj. 7.072,50 zł brutto. Powódka podała, że w dniu 18 grudnia 2017 r. nabyła od poszkodowanego wierzytelność obejmującą odszkodowanie za szkodę wynikającą z najmu pojazdu zastępczego. Pozwany wypłacił jej odszkodowanie z tego tytułu w wysokości 1.365,00 zł brutto. Uznał za zasadny okres korzystania z samochodu zastępczego w wymiarze 13 dni, przyjmując dobową stawkę w kwocie 105,00 zł brutto. Powódka podniosła, że pozwany zaproponował poszkodowanemu wynajęcie pojazdu zastępczego, jednakże poszkodowany odmówił skorzystania z oferty z ze względu

na okoliczność, że ubezpieczyciel nie skontaktował się z nim we wcześniej uzgodnionym terminie. Wskazała, że w przedmiotowej sprawie domaga się dopłaty odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w kwocie wskazanej w pozwie. Uzasadniając termin początkowy naliczenia odsetek powódka wskazała, że zgodnie z treścią art. 817§1kc domaga się ich od daty upływu 30 dni od dnia zgłoszenia ubezpieczycielowi roszczenia o zwrot kosztów najmu zastępczego samochodu, które miało miejsce dnia 12 października 2017 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 05 marca 2018 r. wydanym w sprawie sygn. akt V GNc 23/18 Referendarz Sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Z przedmiotowym rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany reprezentowany przez pracownika i w dniu 03 kwietnia 2018 r. (data wpływu) złożył sprzeciw, w którym wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu ubezpieczyciel podniósł, że po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznał i wypłacił powódce kwotę 1.365,00 zł brutto tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 13 dni oraz zweryfikował stawkę dobową za najem samochodu do stawki 105,00 zł brutto. Wskazał, że bezpośrednio po przyjęciu zgłoszenia szkody przesłał poszkodowanemu na wskazany przez niego adres mailowy propozycję bezkosztowego zorganizowania pojazdu zastępczego. Propozycja została powtórzona w trakcie oględzin. Pozwany podniósł, że poszkodowany nie skorzystał z jego oferty, czym przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody.

W piśmie procesowym z dnia 17 maja 2018 r. (data wpływu) powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zaś pismem z dnia 13 lipca 2018 r. (data wpływu) poinformowała Sąd, że w dniu 06 lipca 2018 r. doszło do zmiany jej firmy z (...) S.A. na (...) S.A.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka (...) S.A. z siedzibą w L. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Pozwany (...) S.A. z siedzibą w S. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Fakty bezsporne.

W dniu 05 września 2017 r. w K. na skutek kolizji drogowej doszło do uszkodzenia samochodu osobowego marki V. (...) nr rej. (...) stanowiącego własność J. G.. Sprawca szkody w dniu zdarzenia posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej zawartą ze stroną pozwaną.

Fakty bezsporne.

Na skutek kolizji samochód poszkodowanego miał uszkodzony przód z lewej strony i lewy bok. Nie nadawał się do dalszej jazdy.

Dowód: zgłoszenie szkody k. 52-54, zeznania świadka J. G. k. 84v.

Szkoda została zgłoszona pozwanemu telefonicznie przez poszkodowanego w dniu zdarzenia. W korespondencji mailowej wysłanej do poszkodowanego tego samego dnia, tj. 05 września 2017 r. o godz. 14:09 na adres mailowy wskazany w zgłoszeniu szkody (...) ubezpieczyciel poinformował go o możliwości wynajmu samochodu zastępczego bezpośrednio od współpracujących z nim wypożyczalni samochodów (...) a (...), 99 R., S. i A. oraz przesłał cennik zawierający zestawienie dobowych stawek najmu akceptowanych przez niego za określony segment pojazdu. Wskazał numer telefonu

i adres mailowy, za pośrednictwem którego poszkodowany mógł się skontaktować z wypożyczalnią pojazdów zastępczych w przypadku zainteresowania usługą. Poinformował jednocześnie, że w przypadku wynajęcia samochodu zastępczego we własnym zakresie zarówno okres najmu, jak i jego koszt będą

podlegać weryfikacji. Stawka za wynajem pojazdu z segmentu (...) (odpowiadającego klasie pojazdu uszkodzonego) została określona w informacji na kwotę 105,00 zł brutto.

Dowód: zgłoszenie szkody k. 52-54, e-mail k. 55, zeznania świadka J. G. k. 84v.

Informacja o możliwości wynajęcia samochodu zastępczego bezpośrednio od współpracujących z ubezpieczycielem wypożyczalni i akceptowany przez niego stawkach w przypadku wynajęcia pojazdu na własną rękę była zawarta również w protokole szkody w pojeździe z dnia 06 września 2017 r. podpisanym przez poszkodowanego J. G. podczas oględzin uszkodzonego samochodu.

Dowód: protokół szkody w pojeździe k. 56.

Od dnia 01 grudnia 2016 r. pozwany ubezpieczyciel współpracuje z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (koncesjonowanym przedstawicielem A.), firmą świadczącą usługi w zakresie profesjonalnego wynajmu pojazdów zastępczych na terenie całej Polski. Samochody są podstawiane i odbierane zgodnie z życzeniem klienta, firma nie pobiera kaucji, pojazdy są wypożyczane bez limitu kilometrów, z aktualnym ubezpieczeniem OC i AC. W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. spółka realizowała na zlecenie pozwanego wynajmy z OC sprawców kolizji drogowych.

Dowód: oświadczenie k. 58, wydruk KRS k. 59-62.

W dniu 07 września 2017 r. poszkodowany zawarł z powódką umowę najmu pojazdu zastępczego klasy (...) marki N. (...) nr rej. (...) nr (...) na okres do dnia 14 września 2017 r. Dobową stawkę najmu strony ustaliły na kwotę 230,00 zł netto. Do korzystania z samochodu poszkodowany upoważnił żonę M. G.. Samochód został wydany tego samego dnia o godz. 10.00. Umowa była trzykrotnie przedłużana. Samochód zastępczy został zwrócony powódce w dniu 02 października 2017 r.

Dowód: protokół odbioru pojazdu k. 30, potwierdzenie zawarcia aneksów przedłużających umowę k. 31, umowa najmu pojazdu zastępczego k. 32, owu k. 33, upoważnienie k. 34, oświadczenie k. 36.

Poszkodowany nie omawiał z powódką warunków najmu pojazdu zastępczego.

Dowód: zeznania świadka J. G. k. 84v.

W dacie kolizji poszkodowany był właścicielem innych pojazdów, ale nie mógł z nich korzystać.

Dowód: oświadczenie k. 35.

Poszkodowany i jego żona korzystali z wynajętego od powódki samochodu w okresie od dnia 07 września 2017 r. do dnia 02 października 2017 r., tj. przez 25 dni. Stawka dobową wynajmu wyniosła 230,00 zł netto. Łączny koszt najmu wyniósł 5.750,00 zł netto, tj. 7.072,50 zł brutto. W dniu 30 września 2017 r. powódka wystawiła poszkodowanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.290,00 zł netto, tj. 6.506,70 zł brutto z terminem płatności określonym na dzień 14 października 2017 r. Zaś dnia 02 października 2017 r. powódka wystawiła poszkodowanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 460,00 zł netto, tj. 565,80 zł brutto z terminem płatności określonym na dzień 16 października 2017 r.

Dowód: faktura VAT k. 26, 27.

Umowy wynajmu pojazdu zastępczego, jaki i faktury VAT podpisały w imieniu powódki osoby do tego upoważnione.

Fakt bezsporny, a nadto pełnomocnictwa k. 9-12, wydruk KRS k. 13-20.

W dniu 02 października 2017 r. powódka zawarła z poszkodowanym umowę cesji wierzytelności nr (...), na podstawie której nabyła od poszkodowanego wierzytelność obejmującą odszkodowanie za szkodę wynikającą z najmu pojazdu zastępczego, objętą wystawionymi przez nią fakturami.

Dowód: umowa cesji wierzytelności k. 28-29.

Umowa cesji została podpisana przez poszkodowanego i osobę umocowaną do działania w imieniu powódki.

Fakt bezsporny, a nadto pełnomocnictwa k. 9-12, wydruk KRS k. 13-20.

Dnia 12 października 2017 r. powódka mailowo zgłosiła pozwanemu roszczenie z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego. Do zgłoszenia dołączyła faktury VAT, zawiadomienie o cesji, umowy wynajmu samochodu zastępczego oraz oświadczenia poszkodowanego.

Dowód: zgłoszenie roszczenia k. 25.

Decyzją z dnia 27 października 2017 r. pozwany ubezpieczyciel przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 1.365,00 zł brutto ustalone w oparciu o zweryfikowane faktury VAT załączone do zgłoszenia roszczenia. Uznał za uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego w wymiarze 13 dni i zweryfikował dobową stawkę najmu do kwoty 105,00 zł brutto. Wskazał, że zaoferował poszkodowanemu bezkosztowe zorganizowanie najmu pojazdu zastępczego, z czego ten nie skorzystał.

Dowód: decyzja k. 23-24.

Samochód poszkodowanego uległ kolizji w dniu 05 września 2017 r. Następnego dnia odbyły się pierwsze oględziny uszkodzonego pojazdu i przedstawienie kalkulacji naprawy na kwotę 5.507,74 zł brutto. Dnia 09 września 2017 r. zostały zlecone drugie oględziny, które miały miejsce 14 września 2017 r. Tego samego dnia ubezpieczyciel stwierdził, że nie ma podstaw do rozszerzenia zakresu naprawy po szkodzie. W dniu 27 września 2017 r. ubezpieczyciel wydał decyzję o przyznaniu odszkodowania.

Dowód: dokumenty w aktach szkody płyta CD k. 63.

Na uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego składa się kilka etapów. Pierwszym jest przygotowanie pojazdu do wykonania oględzin, wykonanie tych oględzin, określenie zakresu naprawy powypadkowej oraz listy części do wymiany i do naprawy. Od tego momentu warsztat może rozpocząć naprawę zgodnie z protokołem szkody w pojeździe. Jeżeli zdarzy się, że w czasie naprawy ujawnią się dodatkowe uszkodzenia, ubezpieczyciel winien dokonać ponownych oględzin uszkodzonego samochodu. Uzasadniony okres naprawy pojazdu obejmuje więc również czas od zgromadzenia niezbędnych części do naprawy i przyjęcia samochodu do serwisu, jego rzeczywistej naprawy, wymiany części na nowe, czas lakierowania i montażu. Jak wynika z kosztorysu naprawy uzasadniony okres naprawy pojazdu wynosił 61 JC, co oznacza 6,1 roboczogodziny jako czas wymiany i naprawy elementów oraz 42 JC czyli 4,2 roboczogodziny na lakierowanie. Czas niezbędny na przyjęcie pojazdu do naprawy i oczekiwanie na likwidatora szkód to maksymalnie 2 dni robocze, zaś czas na zamówienie i dostawę części zamiennych to 5 dni roboczych. Nadto 1 dzień na wymianę części i 3 dni na przygotowanie samochodu do lakierowania, lakierowanie i schnięcie lakieru 1 dzień, 1 dzień na zmontowanie końcowe i 1 dzień na wydanie pojazdu po naprawie. Tak więc samochód poszkodowanego powinien pozostawać w naprawie nie dłużej niż 11 dni roboczych. Przyjmując w tym okresie 1 sobotę i 1 niedzielę, czas naprawy nie powinien przekroczyć 13 dni.

Uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego w związku z likwidacją szkody wynosi zatem 13 dni kalendarzowych.

Dobowa stawka najmu pojazdu zastępczego w klasie (...) wynosi 150,00 – 200,00 zł za dobę.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu techniki kierowania, zasad ruchu drogowego, budowy, naprawy i eksploatacji pojazdów samochodowych, technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych inż. K. C. k. 102-106.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów: dokumentów przedłożonych do akt przez strony, dokumentów zgromadzonych w aktach szkody, zeznań świadka J. G. oraz pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu techniki kierowania, zasad ruchu drogowego, budowy, naprawy i eksploatacji pojazdów samochodowych, technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych inż. K. C..

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty, z których dowód przeprowadzono w toku postępowania. Ich autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie budziła jego wątpliwości, nie zostały one również zakwestionowane przez żadną ze stron procesu (art. 210§2 kpc i art. 230 kpc).

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. G., że informację dotyczącą najmu pojazdu zastępczego zawartą w protokole szkody w pojeździe pozwany przesłał mu po tygodniu lub dwóch od zdarzenia, kiedy miał już wynajęty pojazd zastępczy. Protokół jest opatrzony datą 06 września 2017 r. i obok tej daty widniej podpis poszkodowanego, co jednoznacznie wskazuje, iż zeznania świadka w tym zakresie nie są prawdziwe. Nie dał również wiary jego zeznaniom, że ubezpieczyciel w terminie 3 dni miał mu podstawić pojazd zastępczy, czego nie zrobił. Nie wynika to z żadnych dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, zatem jego zeznania w tym zakresie pozostają gołosłowne. Podkreślić należy, iż poszkodowany zawarł z powódka umowę najmu pojazdu zastępczego w dniu 07 grudnia 2017 r. zatem dwa dni po otrzymaniu przez niego propozycji ubezpieczyciela bezgotówkowego najmu samochodu. W pozostałym zakresie Sąd uznał zeznania świadka za wiarygodne, gdyż były one spójne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. nadto nie zostały kwestionowane przez strony procesu (art. 210§2 kpc i art. 230 kpc).

Opinia biegłego ma na celu ułatwienie Sądowi należytej oceny zebranego materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Sama opinia nie może być źródłem materiału faktycznego sprawy ani stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłych. Opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233§1 kpc, lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (postanowienie SN z dnia 07 listopada 2000 r., I CKN 1170/98). Specyfika oceny tego dowodu wyraża się zatem w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej.

Podkreślić należy, iż dowód z opinii biegłego podlega ocenie Sądu według mierników właściwych dla przedmiotu konkretnej opinii, a więc z punktu widzenia zgodności z zasadami logicznego rozumowania, wiedzy powszechnej, podstaw teoretycznych opinii wskazujących na wiedzę biegłego, sposobu formułowania opinii i jej wniosków, także ze względu na ich jednoznaczność i zgodność z postawionymi biegłemu pytaniami, jednakże bez wnikania w ten zakres materii opinii, która wynika z wiedzy specjalistycznej biegłego (tak uzasadnienie wyroku SO w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2020 r., XIII Ga 700/19, uzasadnienie wyroku SA w Krakowie z dnia 16 stycznia 2020 r., I ACa 1049/18). Konieczność zasięgnięcia opinii biegłego ogranicza samodzielność Sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych. Sąd nie jest związany opinią biegłego, ale nie może, nie dzieląc jego merytorycznych wypowiedzi ingerować w treść opinii, wprowadzać w miejsce merytorycznych wywodów biegłego własnych stwierdzeń dotyczących przedmiotu opinii. Zdyskwalifikowanie w całości lub w części albo zweryfikowanie wywodów opinii biegłego nie może być dokonane bez posłużenia się wiedzą specjalistyczną (tak uzasadnienie wyroku SO w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2020 r., XIII Ga 700/19 oraz uzasadnienie wyroku SA w Katowicach z dnia 20 grudnia 2019 r., I ACa 620/19).

Po doręczeniu odpisu opinii pełnomocnicy stron nie kwestionowali jej. Nie żądali sporządzenia opinii uzupełniającej ani wezwania biegłego na rozprawę w celu złożenia ustanych wyjaśnień do pisemnej opinii sporządzonej w sprawie. Pełnomocnik powódki podniósł jedynie, że stawki określone przez biegłego nie zawierają informacji odnośnie kosztów dodatkowych, tym samym nie można stwierdzić, czy badane oferty są zbliżone do oferty powoda. Wskazał również, że biegły nie załączył do opinii żadnych materiałów źródłowych, które potwierdzałyby przyjęte przez niego stawki. Nie poczynił natomiast żadnych zastrzeżeń w zakresie ustalonego przez biegłego uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd podzielił opinię biegłego z dziedziny techniki kierowania, zasad ruchu drogowego, budowy, naprawy i eksploatacji pojazdów samochodowych, technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych inż. K. C.. Opinia ta, jako sporządzona w tym zakresie zgodnie ze stanem wiedzy, przez fachowca w swojej dziedzinie jest rzeczowa, logiczna, pozbawiona wewnętrznych sprzeczności i oparta na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Biegły w sporządzonej opinii określił dobową stawkę najmu pojazdu zastępczego występująca na lokalnym rynku oraz uzasadniony okres tego najmu w oparciu o materiały znajdujące się w aktach sprawy wskazując, że wynosi on 11 dni roboczych czyli 13 dni kalendarzowych.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powódka domagała się dopłaty do wypłaconego wcześniej odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Pozostaje poza sporem, że w dniu 05 września 2017 r. w wyniku kolizji drogowej doszło do uszkodzenia należącego do J. G. samochodu osobowego marki V. (...) nr rej. (...). Jest nadto bezsporne, iż strona pozwana była ubezpieczycielem sprawcy kolizji w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz, że uznała odpowiedzialność za powstałą szkodę co do zasady. Niekwestionowane również było, iż w dniu 02 października 2017 r. powódka nabyła od poszkodowanego wierzytelność obejmującą odszkodowanie za szkodę wynikającą z najmu pojazdu zastępczego. Tym samym, powódka wstąpiła w prawa dotychczasowego wierzyciela, tj. przysługującego wobec strony pozwanej z tytułu tych kosztów, a niewypłaconego jeszcze w tym zakresie odszkodowania, na podstawie art. 509§1 i 2 kc. Powódka może zatem skutecznie realizować uprawnienia poprzedniego wierzyciela również w zakresie dochodzenia należności na drodze sądowej, co nie było kwestionowane przez pozwanego ubezpieczyciela.

Sporny pozostaje zaś uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość dobowej stawki czynszu za ten wynajem.

Stosownie do treści art. 822§1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której zawarta została umowa ubezpieczenia. Powyższy przepis stanowi podstawę odpowiedzialności strony pozwanej za skutki kolizji, w której uczestniczył pojazd poszkodowanego.

Warunki odpowiedzialności pozwanej jako zakładu ubezpieczeń za szkodę spowodowaną przez ubezpieczonego przez niego posiadacza pojazdu mechanicznego określa ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm.). W myśl art. 34 cytowanej wyżej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 w/w ustawy). Przy czym jeżeli doszło do

zderzenia się dwóch pojazdów mechanicznych, to podstawę odpowiedzialności stanowi art. 415 kc, bowiem jak to wynika z art. 436§2 kc obowiązek naprawienia szkody związany jest z winą sprawcy.

Zgodnie z treścią przepisu art. 361 kc statuującego zasadę pełnego odszkodowania w granicach odpowiedzialności odszkodowawczej za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, naprawienie szkody obejmuje wszelkie poniesione straty (utracone korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Najogólniej rzecz ujmując szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica pomiędzy obecnym jego stanem majątkowym, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jest nią zatem utrata lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia czy uszkodzenia stanowi szkodę majątkową. Odszkodowanie, jakie zobowiązany jest w takiej sytuacji wypłacić zakład ubezpieczeń, obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy. Niemożność korzystania z rzeczy, np. z samochodu, który został uszkodzony i wymaga naprawy, jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361§1 kc, powodującym obowiązek wypłaty odszkodowania, w szczególności gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej

w okresie jej naprawy wymagało wydatków. Co do możliwości zaliczenia kosztów najmu pojazdu zastępczego do normalnych następstw uszkodzenia samochodu Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z dnia 08 września 2004 r. (IV CK 672/03), w którym wskazał m.in., że postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. W przypadku wystąpienia wymienionych przesłanek, naprawienie szkody przez podmiot do tego zobowiązany, powinno polegać na przywróceniu w majątku poszkodowanego stanu rzeczy naruszonego zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może przewyższać jednak wysokości faktycznie poniesionej szkody. Postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia albo uszkodzenia. Zaś odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu sprzed kolizji.

Z treści art. 361§1 i 2 kc wynika zasada pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Zobowiązany do naprawienia szkody ponosi więc odpowiedzialność za wszystkie normalne następstwa zdarzenia, pozostające z tym zdarzeniem w adekwatnym związku przyczynowym. Niewątpliwie normalnym następstwem w rozumieniu art. 361§1 kc jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu.

Skoro skutkiem wypadku komunikacyjnego z udziałem poszkodowanego jest uszkodzenie pojazdu mechanicznego uniemożliwiające poszkodowanemu korzystanie

z niego, uszczerbkiem w jego majątku są koszty najmu pojazdu zastępczego. Przy czym w praktyce sądowej przyjmuje się, że ponoszenie kosztów najmu pojazdu zastępczego pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym (por. wyrok SN z dnia 02 lipca 2004 r., II CK 412/03, oraz wyrok SN z dnia 05 listopada 2004 r., II CK 494/03).

Stosownie do przepisu art. 354§2 kc wierzyciel powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym

i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, osoba uczestnicząca w nim jest obowiązana między innymi do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody.

Poszkodowany zatem, jako wierzyciel był, w świetle powołanych powyżej przepisów, zobowiązany dążyć do minimalizacji rozmiarów szkody oraz do współdziałania przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego oraz ustalonym zwyczajom.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany podniósł, że w dniu zgłoszenia szkody zaproponował poszkodowanemu bezkosztową organizację najmu pojazdu zastępczego. Okoliczność ta przyznał poszkodowany słuchany na rozprawie w charakterze świadka. Również z dokumentów załączonych przez pozwanego ubezpieczyciela do akt wynika, że w korespondencji elektronicznej wysłanej do poszkodowanego w dniu 05 września 2017 r.

(w dniu szkody) na adres mailowy wskazany w zgłoszeniu szkody ubezpieczyciel poinformował go o możliwości wynajmu samochodu zastępczego bezpośrednio od współpracujących z nim wypożyczalni samochodów oraz przesłał cennik zawierający zestawienie dobowych stawek najmu akceptowanych przez niego za określony segment pojazdu oraz wskazał, numer telefonu i adres mailowy, za pośrednictwem którego poszkodowany mógł się skontaktować z wypożyczalnią pojazdów zastępczych w przypadku zainteresowania usługą. W piśmie jednoznacznie wskazał, że dobowy stawka za wynajem pojazdu z segmentu (...), tj. w klasie odpowiadającej klasie pojazdu uszkodzonego wynosi 105,00 zł brutto. Ubezpieczyciel poinformował jednocześnie, że w przypadku wynajęcia pojazdu zastępczego we własnym zakresie zarówno okres najmu, jak i jego koszt będą podlegać weryfikacji. Ta sama informacja została zawarta w protokole szkody w pojeździe, który poszkodowany podpisał w dniu oględzin uszkodzonego samochodu tj. 06 września 2017 r. Podkreślić należy, iż poszkodowany zawarł z powódka umowę najmu pojazdu zastępczego w dniu 07 grudnia 2017 r. zatem dwa dni po otrzymaniu przez niego propozycji ubezpieczyciela bezgotówkowego najmu samochodu.

Zasadnie więc pozwany, jako dłużnik, w ramach właściwego wykonania zobowiązania wskazywał na możliwość skorzystania przez poszkodowaną ze złożonej przez nią oferty wynajmu pojazdu zastępczego, po niższej stawce dniowej. Na poparcie swoich twierdzeń ubezpieczyciel przedłożył umowę o współpracy z firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (koncesjonowanym przedstawicielem A.), świadczącym usługi w zakresie profesjonalnego wynajmu pojazdów zastępczych na terenie całej Polski. Jego samochody są podstawiane i odbierane zgodnie z życzeniem klienta, firma nie pobiera kaucji, pojazdy są wypożyczane bez limitu kilometrów, z aktualnym ubezpieczeniem OC i AC.

Pozwany wykazał tym samym, że to zastosowana przez niego stawka wynajmu pojazdu zastępczego powinna mieć zastosowanie, tym bardziej w sytuacji, gdy poszkodowany nie podjął żadnej aktywności, aby obnażyć nieatrakcyjność oferty. Oferta w znaczeniu art. 66§1 kc ma bowiem wyłącznie wyrażać czytelną wolę kontrahenta co do zawarcia umowy określonej treści, albo doprowadzenia do zawarcia umowy określonej treści (w przypadku pośrednictwa). Propozycja ubezpieczyciela wynajmu pojazdu zastępczego złożona poszkodowanemu w trakcie i po zgłoszeniu szkody, jak i podczas oględzin dyspozycję tę wypełniała, gdyż wskazywała na najważniejszy element umowy w postaci stawki dziennej wynajmu pojazdu w klasie odpowiadającej uszkodzonemu wskutek kolizji samochodowi. Niewątpliwie okoliczność ta ma istotne znaczenie dla oceny zasadności zakresu dochodzonego przez powódkę odszkodowania, szczególnie w sytuacji gdy, poszkodowany nie podjął żadnych działań w celu ujawnienia pozorności oferty złożonej przez stronę pozwaną.

W konsekwencji przedstawienia przedmiotowej oferty doszło do przeniesienia ciężaru dowodu na powódkę, jako wierzycielkę, w zakresie wykazania, iż w realiach rozpoznawanej sprawy zastosowana przez nią stawka pomimo, iż wyższa od zaproponowanej przez pozwanego ubezpieczyciela, powinna znaleźć zastosowanie. W tym wypadku działanie powódki (poszkodowanego) miało polegać na aktywności polegającej na obowiązku bardziej ścisłego współdziałania z dłużnikiem, a tym samym obowiązku odniesienia się do złożonej oferty. Tymczasem powódka nie wykazała, że poczynione zostało jakiegokolwiek rozeznanie, co do propozycji pozwanego. Nie zasługuje na uwzględnienie twierdzenie powoda, że ubezpieczyciel miał podstawić mu auto zastępcze w terminie 3 dni, czego nie uczynił. Szkada miała miejsce w dniu 05 września 2017 r., zaś poszkodowany zawarł umowę najmu z powódką w dniu 07 września 2017

r. przed godz. 10.00 (o tej porze samochód został wydany poszkodowanemu). Tym samym nawet gdyby przyjąć, że takie ustalenia miały miejsce, czego powódka nie wykazała zgodnie z treścią art. 6 kc i art. 232 kpc, poszkodowany wynajął pojazd przez upływem tego terminu.

W tym wypadku zaniechania powódki w kwestii udowodnienia, że oferta pozwanego nie zaspokajała uzasadnionego interesu poszkodowanego jako wierzyciela spowodowało, że strona powodowa powinna liczyć się z negatywnymi konsekwencjami zaniechania współpracy z pozwanym, o której mowa w art. 354§1 kc (por. wyrok SO w Łodzi z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt XIII Ga 603/16).

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, iż wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione (por. uchwała SN z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdy następstwo to może być wyeliminowane – bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego – w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu – we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów – skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te – w zakresie nadwyżki – będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciężący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi

w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem – w praktyce zwykle telefonicznego – nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciężącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody

i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Nie ma to nic wspólnego

z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana. Sąd Najwyższy podkreślił, że proponowana wykładnia nie eliminuje ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu swobody wyboru kontrahenta, od którego najmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów. Przeciwno przedstawionemu stanowisku nie przemawia wystarczająco silnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że odpowiedzialnością ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej objęte są - jako „niezbędne

i ekonomicznie uzasadnione” - koszty naprawy pojazdu ustalone według cen, którymi posługuje się swobodnie wybrany przez poszkodowanego warsztat naprawczy dokonujący naprawy samochodu, choćby odbiegały (były wyższe) od cen przeciętnych, jeżeli tylko odpowiadają cenom stosowanym przez usługodawców na lokalnym rynku (por. zwłaszcza uchwała SN z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03, i postanowienie SN z dnia 24 lutego 2006 r., III CZP 91/05). Trzeba zwrócić uwagę, że w przypadku kosztów naprawy pojazdu służących bezpośrednio wyeliminowaniu już istniejącej szkody majątkowej interes poszkodowanego podlega intensywniejszej ochronie niż w przypadku wydatków na najem pojazdu zastępczego, które nie służą wyrównaniu szkody - utrata możliwości korzystania

z rzeczy nie jest szkodą - lecz jedynie wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu (por. uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). W konsekwencji wymagania dotyczące pokrycia obu kategorii kosztów różnią się. O ile celowość

i ekonomiczność wydatków służących bezpośrednio restytucji (naprawie pojazdu) jest kontrolowana co do zasady tylko w wąskich granicach określonych w art. 363§1 zd. 2 kc,

o tyle w przypadku kosztów służących wyeliminowaniu negatywnych następstw majątkowych - jest samoistną, podstawową przesłanką warunkującą zakwalifikowanie tych wydatków jako szkodę (tak wyrok SO w Łodzi z dnia 30 maja 2018 r., XIII Ga 1126/17). Oczywiście poszkodowany nie ma obowiązku dokonać wynajmu pojazdu zastępczego według cen najniższych, czy też nawet średnich, przeciętnych na danym rynku, bowiem trudno oczekiwać od poszkodowanego dokładnego zapoznawania się z cenami rynkowymi przed dokonaniem wynajmu pojazdu. Jednakże nie może to oznaczać akceptowania roszczeń o zwrot każdego poniesionych faktycznie kosztów najmu, w sytuacji, gdy istniała realna możliwość wynajmu po stawkach znacznie niższych. Przy czym strona powodowa nie podważyła owej realności.

Niewątpliwie decyzja o wynajmie pojazdu zastępczego podjęta została autonomicznie

i dopiero po zakończeniu najmu skierowane zostało żądanie do ubezpieczyciela o zwrot wydatków, to jednak w realiach rozpoznawanej sprawy, w ramach zgodnej współpracy

z ubezpieczycielem jako dłużnikiem, swoją decyzję o odmowie najmu pojazdu zastępczego

w oparciu o ofertę złożoną przez pozwaną, strona powodowa winna oprzeć na przekonaniu, że była ona dla niej mniej korzystna, tak pod względem jakości jak i ceny tej usługi niż ta,

z której skorzystał poszkodowany. Tymczasem strona powodowa nie wykazała żadnych okoliczności, którymi kierował się poszkodowany podejmując decyzję o odrzuceniu oferty pozwanej. Nie rozeznał tej oferty tak, co do warunków najmu, jak i nie porównał jej ceny

z innymi ofertami, a tym samym nie powódka wykazała, że zastosowanie wyższej stawki za faktycznie wynajęty pojazd zastępczy niż oferowany było uzasadnione.

Z powyższych względów zasadnym było ustalenie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w stawce 105,00 zł brutto na dobę, wykazanej przez stronę pozwaną jako uzasadniona.

Jak wskazano powyżej koszty najmu samochodu zastępczego winny obejmować tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu.

Zarzut pozwanego ubezpieczyciela, że poszkodowany, na którym spoczywał obowiązek zmniejszenia rozmiarów szkody (art. 354§2 kc, art. 362 kc i art. 826§1 kc), mógł wynajmować samochód w krótszym okresie czasu niż wskazany w pozwie został potwierdzony

w sporządzonej przez biegłego opinii.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem czas najmu pojazdu zastępczego w przypadku szkody częściowej, a więc gdy pojazd poszkodowanego podlega naprawie w warsztacie samochodowym, obejmuje okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu. Okres ten obejmuje czas bezpośrednio przypadający na zgłoszenie szkody ubezpieczycielowi sprawcy szkody, a także czynności obejmujące likwidację szkody przez ubezpieczyciela, takie jak okres oczekiwania na kosztorys naprawy pojazdu po jego oddaniu do warsztatu naprawczego oraz jego akceptację przez ubezpieczyciela,

a dalej także czas oczekiwania na zamówione części niezbędne do dokonania naprawy i czas rzeczywistej naprawy pojazdu po pozyskaniu wszystkich podzespołów do momentu gdy pojazd będzie całkowicie sprawny. Co więcej, ustalając czas uzasadnionego korzystania z pojazdu zastępczego bierze się pod uwagę również np. możliwości organizacyjne zakładu naprawczego związane z czasem oczekiwania pojazdu na naprawę z powodu spowodowanym kolejnością pojazdów oczekujących na naprawę w danym warsztacie, a także czas potrzebny poszkodowanemu na dotarcie do warsztatu celem odbioru naprawionego pojazdu.

Uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego w związku z likwidacją szkody zgodnie z opinią biegłego, którą Sąd w całości podziela wynosi 13 dni i uwzględnia oczekiwanie na likwidatora szkód, czas na zamówienie i dostawę części zamiennych, czas na wymianę części, czas na przygotowanie samochodu do lakierowania, lakierowanie i schnięcie lakieru czas na zmontowanie końcowe pojazdu oraz czas na jego wydanie po naprawie. Przy czym okres ten nie był kwestionowany przez pełnomocników stron.

Z powyższych względów zasadnym było ustalenie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w stawce 105,00 zł brutto na dobę, wykazanej przez stronę pozwaną jako uzasadniona i za okres 13 dni uznanych przez ubezpieczyciela. Wypłata w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowania w kwocie 1.365,00 zł (13 dni x 105,00 zł za dzień), czyniła powództwo bezzasadnym.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku i oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 286,00 zł obliczona zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2016 r., poz. 623 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego powódki w kwocie 1.800,00 zł obliczone zgodnie z §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800), kwota 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa wynikająca

z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.), kwota 7,38 zł tytułem kosztów notarialnego poświadczenia odpisu pełnomocnictwa oraz koszty opinii biegłego w łącznej wysokości 839,67 zł (przy czym strony uiściły zaliczkę na poczet opinii biegłego w kwocie po 1.000,00 zł).

Powód poniósł koszty

w wysokości 2.522,83 zł (286,00 zł + 1.817,00 zł + 419,83 zł), zaś pozwany w kwocie 427,21 zł (7,38 zł + 419,83).

Łącznie koszty procesu wyniosły 2.950,04 zł.

Powódka przegrała proces w całości, musiała więc w całości ponieść jego koszty. Dlatego też Sąd zasądził od niej na rzecz pozwanego kwotę 427,21 zł tytułem kosztów procesu, o czym orzekł w pkt 2 sentencji wyroku.

Zaś zarządzeniem z dnia 29 października 2020 r. Przewodnicząca nakazał zwrócić pełnomocnikom stron kwotę po 580,16 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet kosztów opinii biegłego.

sędzia Katarzyna Górna-Szulawa